Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2024/2124

1.8.2024

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2024/2124 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιουλίου 2024

σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Ιταλία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 6,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της Ιταλίας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το άρθρο 126 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζει ότι τα κράτη μέλη αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.

(2) Το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) βασίζεται στον στόχο για υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά ως μέσο ενίσχυσης των προϋποθέσεων σταθερότητας των τιμών και ισχυρής, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, βασισμένης σε χρηματοοικονομική σταθερότητα, υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτόν την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για βιώσιμη ανάπτυξη και απασχόληση.

(3) Η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος βάσει του άρθρου 126 ΣΛΕΕ, όπως διευκρινίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ([1]) που αποτελεί μέρος του ΣΣΑ, προβλέπει τη λήψη απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Το πρωτόκολλο αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη ΣΛΕΕ, περιλαμβάνει περαιτέρω διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου ([2]) καθορίζει λεπτομερείς κανόνες και ορισμούς για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. Το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 30 Απριλίου 2024, περιλαμβάνει τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου ([3]) που τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δεν έχει ακόμη καθορίσει την πορεία των καθαρών δαπανών για την Ιταλία, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει τη συμμόρφωση με το κριτήριο του χρέους σύμφωνα με τους νέους κανόνες. Ως εκ τούτου, η παρούσα απόφαση του Συμβουλίου αφορά μόνο την υπέρβαση του λόγου του δημοσιονομικού ελλείμματος προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) σε σχέση με την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

(4) Το άρθρο 126 παράγραφος 5 ΣΛΕΕ ορίζει ότι, εάν η Επιτροπή κρίνει ότι σε κράτος μέλος υπάρχει ή μπορεί να εμφανισθεί υπερβολικό έλλειμμα, πρέπει να απευθύνει γνώμη στο εν λόγω κράτος μέλος και ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο. Με γνώμονα την έκθεσή της της 19ης Ιουνίου 2024 που εγκρίθηκε δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ και τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 4 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει υπερβολικό έλλειμμα στην Ιταλία. Ως εκ τούτου, στις 8 Ιουλίου 2024, η Επιτροπή απηύθυνε ανάλογη γνώμη στην Ιταλία και ενημέρωσε σχετικά το Συμβούλιο.

(5) Το άρθρο 126 παράγραφος 6 ΣΛΕΕ ορίζει ότι το Συμβούλιο πρέπει να λάβει υπόψη τυχόν παρατηρήσεις του οικείου κράτους μέλους προτού αποφασίσει μετά από συνολική εκτίμηση αν υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα. Στην περίπτωση της Ιταλίας, αυτή η συνολική εκτίμηση οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα.

(6) Σύμφωνα με τα στοιχεία που επικυρώθηκαν από την Επιτροπή (Eurostat) στις 22 Απριλίου 2024, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στην Ιταλία ανήλθε στο 7,4 % του ΑΕΠ το 2023 και το χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε στο 137,3 % του ΑΕΠ. Η έκθεση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ έκρινε ότι η υπέρβαση του ελλείμματος το 2023 σε σχέση με την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η ΣΛΕΕ δεν είναι έκτακτη, καθώς δεν προκύπτει ούτε από ασυνήθεις περιστάσεις ούτε από σοβαρή επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας κατά την έννοια του ΣΣΑ. Ούτε η υπέρβαση της τιμής αναφοράς της ΣΛΕΕ είναι προσωρινή, βάσει των εαρινών προβλέψεων 2024 της Επιτροπής, σύμφωνα με τις οποίες το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα παραμένει πάνω από το 3 % του ΑΕΠ το 2024 και το 2025. Εν κατακλείδι, το έλλειμμα το 2023 ήταν υψηλότερο και όχι πλησίον της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η ΣΛΕΕ. Η υπέρβαση ούτε θεωρείται έκτακτη, όπως ορίζεται στη ΣΛΕΕ και στο ΣΣΑ, ούτε προσωρινή. Ως εκ τούτου, το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη ΣΛΕΕ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97, δεν πληρούται εκ πρώτης όψεως.

([1]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

([2]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1).

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

(7) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2024 της Ιταλίας, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 4,3 % του ΑΕΠ το 2024. Οι εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής αναφέρουν έλλειμμα 4,4 % του ΑΕΠ το 2024, που είναι υψηλότερο και όχι πλησίον της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η ΣΛΕΕ.

(8) Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 126 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή επίσης προέβη σε ανάλυση όλων των σχετικών παραγόντων στην έκθεσή της δυνάμει του εν λόγω άρθρου. Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με βάση το κριτήριο του ελλείμματος, εάν ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ υπερβαίνει την τιμή αναφοράς, οι εν λόγω σχετικοί παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά το στάδιο μετά την έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ και πριν από τη λήψη της απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος μόνο εάν —για να ληφθούν υπόψη οι σχετικοί παράγοντες— το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης παραμένει πλησίον της τιμής αναφοράς και η υπέρβαση της τιμής αυτής από αυτό είναι προσωρινή. Στην περίπτωση της Ιταλίας δεν πληρούται η εν λόγω διπλή προϋπόθεση. Κατά συνέπεια, σχετικοί παράγοντες δεν λαμβάνονται υπόψη κατά το στάδιο πριν από τη λήψη της παρούσας απόφασης.

(9) Ενόψει της προθεσμίας της 20ής Σεπτεμβρίου 2024 για την υποβολή του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου η οποία μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), ενδεικτικά έως τις 15 Οκτωβρίου 2024, ημερομηνία υποβολής των σχεδίων δημοσιονομικών σχεδίων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, το Συμβούλιο σημειώνει ότι το επόμενο στάδιο της διαδικασίας, δηλαδή η σύσταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 ΣΛΕΕ σχετικά με τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, θα συμπέσει με τις γνώμες της Επιτροπής σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]). Η προσέγγιση αυτή καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της συνοχής μεταξύ των δημοσιονομικών απαιτήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος και της πορείας προσαρμογής που καθορίζεται στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια. Προκειμένου να επιτευχθεί η συνοχή αυτή και παράλληλα να αποφευχθεί το εποπτικό κενό στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, απαιτείται η έγκαιρη υποβολή των εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων. Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί εξαιρετικό και ότι συνδέεται με τη μετάβαση στο νέο πλαίσιο και, ως εκ τούτου, ότι δεν δημιουργεί προηγούμενο. Το Συμβούλιο σημειώνει επίσης ότι, ελλείψει έγκαιρης υποβολής του εθνικού δημοσιονομικού-διαρθρωτικού μεσοπρόθεσμου σχεδίου, η σύσταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 ΣΛΕΕ θα λάβει υπόψη την πορεία αναφοράς που διαβίβασε η Επιτροπή στο κράτος μέλος που προσδιορίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Από τη συνολική εκτίμηση συνάγεται ότι στην Ιταλία υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα λόγω μη συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα την ημερομηνία της κοινοποίησής της.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 26 Ιουλίου 2024.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΒΌΚΑ J.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (OJ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11).